

VILNIAUS MIESTO TAUTINIŲ MAŽUMŲ MOKYKLŲ

III KLASIŲ MOKINIŲ

LIETUVIŲ KALBOS OLIMPIADOS TESTAS

2018-04-20

--	--

I DALIS. TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTIS

Atidžiai perskaityk tekstą ir atsakyk į klausimus.

Rytą pasakiau tėvui:

- Naktį mane buvo aplankęs juodažvaigždis arkliukas. Jis užkeiktas ir labai nelaimingas, kad niekas nesėda į jo balną. Aš noriu padėti jam, todėl nuo šios dienos, atėjęs pasivažinėti karusele, būsiu tik jo raitelis.

- Papasakok, kaip jis tau prisisapnavo.

- Tai buvo ne sapnas, o tikras juodažvaigždis, iki kelio juoda dešine koja. O drauge su juo nesuskaitoma daugybė kitų arkliukų, ir visi su raiteliais balnuose, tik raganiaus meistro užburtasis be nieko.

Ir aš papasakojau savo reginį, neabejodamas, kad dabar tėvas rimtai patikės, jog iš tiesų taip atsitiko, nes tokių tikrų sapnų negali būti.

- Aš turiu jam padėti, tėveli, – pridūriau, smulkiai atpasakojęs savo pasikalbėjimą su juodažvaigždžiu. – Juk jis be galo nelaimingas, ir toks liks amžinai, nes niekas nežino, kaip nuimti raganiaus meistro užkeikimą. O tu pats esi ne kartą sakęs, kad visiems nelaimingiems reikia padėti.

Tėvas, švelniai nusišypsojęs, pakėlė mane ant rankų ir meiliai prispaudė prie krūtinės sakydamas:

- Galbūt ir tavo teisybė. Ką gi, daryk kaip išmanai. Bet viena atsimink: ne kas kitas, o tu pats turėsi iškęsti visus nemalonumus, kuriuos patirsi dribdamas nuo savo juodažvaigždžio ant žemės ir rinkdamas mėlynės.

- Žinau. Po metų jau eisiu į mokyklą. Taigi esu pakankamai suaugęs, kad suprasčiau, ką reikia, - oriai atsakiau tėvui, pridurdamas, jog jam nebesą ko vedžioti mane į miesto sodą, aš galiu ten nubėgti pažaisti ir vienas arba su savo kiemo draugais.

- Taip, tu jau pakankamai suaugęs, - sutiko jis. – Ir vis dėlto bus geriau, jeigu į miesto sodą mudu vaikštinėsime kartu.

Tą pačią dieną po pietų, tėvui grįžus iš darbo, taip ir padarėme. Kai tik ūsuotasis prižiūrėtojas sulaikė karuselę, aš susiradau akimis juodažvaigždį ir, nors niekas nesikėsino į jo balną, paskubėjau prieiti prie nelaimingojo arkliuko. Jo žvilgsnis buvo liūdnas, lūpos skausmingai prasišiepusios, tačiau

kai vienos rankos delnu paglosčiau karčius, o kitą pridėjau prie snukio, pajutau šiltą liežuvio lyžtelėjimą, tarsi kokį nedrąsų pabučiavimą.

- Tu būsi geras, tiesa? - sušnibždėjau jam į ausį, ir man pasirodė, kad juodažvaigždis pritariamai linktelėjo, tuo nebyliu mostu tartum prižadėdamas neapvilti manęs.

- Žiūrėkit, žiūrėkit! - subruzdavo vaikai, pamatę mane šokant ant nesuvaldomo arkliuko. - Atsirado dar vienas žirgų tramdytojas. Matyt, naujokas arba koks išpuikęs vėpla.

- Aišku, vėpla: aš dažnai matau jį važinėjant karusele.

- Ei, vėpla, lažinamės iš ko nori, kad tu nė penkių sekundžių neišsilaikysi balne!

- Neimk giliai į širdį, - padrąsino mane kaimynas iš kairės, įsitaisęs ant baltakakčio arkliuko. – Kiekvienas tų pavyduolių yra bandęs joti ant juodažvaigždžio, bet nesėkmingai, todėl negali ramiai žiūrėti, kai kitas imasi pakartoti jų žygį.

Aš norėjau tarti keletą malonių žodžių, padėkoti gerajam berniukui, bet tuo tarpu karuselės skritulys pajudėjo iš vietos. Po manimi vieną akimirką atsivėrė tuštuma, tartum juodažvaigždis būtų staiga prasmegęs į žemę. Išgąstingai riktelėjau iš visų jėgų sutempęs pavadžius ir tuo pačiu metu pajutau, kad kažkokia nesuvokiama jėga neša mane aukštyn ir, pervertusi kūliais ore, trenkia į mirgančią prarają. Pasigirdo nedarnus vaikų klegesys, šūkčiojimai:

- Na ką, ar nesakiau?

- Iš tiesų! Ir kodėl jis turi tampyti kažkokį vėplą ant savo nugaros...

Pašokau norėdamas dar kartą sėsti ant juodažvaigždžio, nes nuoširdžiai tebetroškau palengvinti jo dalią. Deja, ir šį kartą mane ištiko ta pati gėdinga nesėkmė: neapsukęs nė rato, nulėkiau po nelaimingo arkliuko kojomis. Tada, degdamas iš gėdos ir nebeusimanydamas, ką darau, trečią kartą puoliau į balną ir po kelių sekundžių vėl atsidūriau ant grindų.

Ak, trūksta žodžių apsaakyti, kaip aš buvau įskaudintas ir koks nelaimingas! Vieni niekai atrodė visi tie sutrenkimai krintant, nors ir buvau nusibrozdinęs kelį, o kaktoje pūpsojo guzas; taip, vieni niekai, palyginus su negailestingomis piktų vaikų patyčiomis, prie jų prisijungė ir vienas kitas neišmanėlis suaugusis, bambėdamas, kad, girdi, tokiems nesusitupėjusiems vaikiščiams kaip aš, visų pirma reikia išmokti žeme vaikščioti, o tik jau po to lipti ant žirgo.

Pagal Joną Avyžių. Juodažvaigždis arkliukas. V., 1990 p. 9-15.

Klausimai

1. Kuris teiginys teisingas?

- A. Arkliukas nelaimingas, nes turi juodą dešinę koją.
- B. Arkliukas nelaimingas, nes niekas nesėda į jo balną.
- C. Arkliukas nelaimingas, nes turi juodą žvaigždę.

Čia rašo vertintojai	
I.	II.

2. Kodėl berniukas nusprendė padėti arkliukui?

- A. Nes arkliukas buvo ypatingas.
- B. Nes arkliukas jį pabučiavo.
- C. Nes, kaip sakė tėtis, visiems nelaimingiems reikia padėti.

I.	II.

3. Kur vyksta veiksmas?

- A. Sapne.
- B. Miesto sode.
- C. Mokykloje.

I.	II.

4. Berniukas:

- A. Po metų eis į mokyklą.
- B. Jau eina į mokyklą.
- C. Jau beveik suaugęs.

I.	II.

5. Kuris teiginys neteisingas?

- A. Tėvelis sutiko, kad sūnus pakankamai suaugęs.
- B. Tėvelis nesutiko, kad sūnus pakankamai suaugęs.
- C. Tėvelis nesutiko, kad sūnus prie karuselių eitų vienas.

I.	II.

6. Vaikai berniuką pavadino:

- A. Žirgų tramdytoju, naujoku ir nesuvaldomu.
- B. Žirgų tramdytoju, pavyduoliu ir vėpla.
- C. Žirgų tramdytoju, naujoku ir vėpla.

I.	II.

7. Kaip supranti posakį „Neimk giliai į širdį“?

- A. Nesijaudink.
- B. Nebijok.
- C. Neliūdėk.

I.	II.

8. Kaip vaikai elgėsi, kai berniukas nukrito nuo arklio?

- A. Išsigando.
- B. Liūdėjo.
- C. Džiaugėsi.

I.	II.

9. Berniukas tris kartus lipo ant arkliuko, nes yra:

- A. Piktas.
- B. Ryžtingas.
- C. Lėtas.

I.	II.

10. Kodėl berniukas jautėsi įskaudintas?

- A. Nes iš jo tyčiojosi.
- B. Nes kaktoje pūpsėjo guzas.
- C. Nes nusibrozdino kelį.

I.	II.

11. Teksto tema apie:

- A. Berniuką, kuris pyko ant arkliuko.
- B. Berniuką, kuris svajoto apie arkliuką.
- C. Berniuką, kuris norėjo padėti užkeiktam arkliukui.

I.	II.

Čia rašo
vertintojai

I	II
I dalies taškų suma (maks. 11)	

II DALIS.

KALBOS VARTOJIMO UŽDUOTYS

1 uždutis. Įrašyk paleistas raides.

Tais l_____kais, kai neb_____vo nei kalbančių barbi_____, nei dain_____jančių telefonų, mūsų sen_____liai vaik_____stėje med_____niais k_____beliais žai_____davo. Arba sm_____lio dėžėj_____bandeles kepdavo.

Pagal Vytautą Račicką

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
I dalies taškų suma (maks. 11)		

2 uždutis. Įrašyk tinkamas raides žodžių galūnėse.

Parke mokiniai pasodino daug (ko daug?) ąžuoliuk_____ ir (ko daug?) beržel_____. Avižas lesė šešios (kas?) žąs_____s su šešiais žąsiukais. Julija džiaugėsi gražia (kuo?) gėl_____. Mergaitė jau parašė (kam?) močiut_____laišką. Prisirpusios vyšnios sviro nuo (ko daug?) šak_____. Žiemą mokiniai paberia kurapkoms (ko daug?) trupin_____. Dideliame tamsiame (kur?) mišk_____kūpsojo skruzdėlynas. Moki (ką?) žod_____ - žinai (ką?) kel_____. Vasarą buvau Kauno zoologijos (kur?) sod_____. Stalas buvo užtiestas nauja (kuo?) stalties_____.

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

3 uždutis. Parink tinkamą žodį ir įrašyk. Žodžiai negali kartotis.

<p>svarbūs džiaugsmu drabužėlius suknele name gražiai žiūrėdavo vakarą lengvutės draugams</p>	<p>Viename _____, urvelyje už senos indaujos, gyveno pelytė vardu Emilija. Vakaras pro durų plyšį ji _____ televizorių. Vieną _____ rodė baletą. Ekrane šoko _____ balerinos. Pelytei tai atrodė labai _____.</p> <p>- Kaip aš norėčiau būti balerina, - atsiduso pelytė, - ir šokti _____ !</p> <p>Pelytė ėmė galvoti, iš kur gauti balerinos _____.</p> <p>Juk šokiui jie labai _____. Nutarė paprašyti senos vorienės. Ši nuadė lengvą lyg šydas _____. Pelytė su _____ stebėjo save veidrodžio šukėje.</p> <p style="text-align: right;"><i>Pagal Nomedą Balasevičiūtę „Kaip pelytė tapo balerina“</i></p>
---	--

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 10)		

4 uždutis. Padaryk tinkamą duoto žodžio (veiksmažodžio) formą ir įrašyk.

Apie ką tu (galvoja) _____? Kur jūs taip ilgai (buvo) _____?

Per Velykas aš (suvalgė) _____ keturis margučius. Kai aš (užaugo) _____, (padės) _____ savo tėveliams dirbti visus darbus. Kai vasarą kaime mes (būdavo) _____ pas močiutę kaime, (eidavo) _____ į mišką uogauti, (padėdavo) _____ tvarkytis ūkyje. Mes Jus maloniai (kviečia) _____ atvykti į Šeimos šventę. Vaikai, ar (laukia) _____ vasaros atostogų?

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 10)		

5 uždutis. Pasirink ir įrašyk tinkamus žodžius (būdvardžius). Žodžiai negali kartotis.

Ašotis	Debesys
Ežeras	Citrina
Avietė	Megztinis
Varveklis	Kambarys
Saulė	Žirklys
Baldai	Braškės

Saldi, aštrios, tamsūs, ilgas, molinis, gilus, rūgšti, karšta, šiltas, jaukus, mediniai, raudonos.

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

II dalies taškų suma (maks. 55)		
---------------------------------	--	--

I vertintojas

.....

(vardas, pavardė)

.....

(parašas)

II vertintojas

.....

(vardas, pavardė)

.....

(parašas)